

Groen Speelplezier: Creatieve en praktische werkvormen in een natuurspeeltuin

> Maike Nelissen, Stichting De Ulebelt, Deventer

Kinderen spelen graag buiten, ondanks alle verleidingen van digitale apparaten binnen. Buiten spelen is goed voor hun ontwikkeling. Niet alleen voor hun gezondheid en motorische ontwikkeling (zoals leren balanceren, springen, klimmen), maar ook voor hun sociale en geestelijke ontwikkeling is het goed om buiten, liefst in de natuur of een natuurlijke omgeving, te spelen.

Kinderen leren in het buiten spelen om te vertrouwen op elkaar en om samen te werken. Vaardigheden die in hun hele verdere leven belangrijk blijven. En buitenspelen kan bevorderen dat ze de natuurlijke omgeving meer gaan waarderen. Kinderen zullen vragen als “wat zit hier in de grond” en “wat is dit voor beestje” vanzelf stellen als ze daar aan toe zijn. Kinderen raken vertrouwd met de natuur en alles wat daar mee te maken heeft. Het is belangrijk om dit op jonge leeftijd te ontwikkelen. Een ongestructureerde omgeving, zoals te vinden is in de natuur, biedt een meerwaarde aan de algehele ontwikkeling van kinderen.

Natuur is echter niet vanzelfsprekend meer voor kinderen. Natuurgebieden liggen steeds verder van hun directe leefomgeving. Kinderen worden nauwelijks meer mee naar buiten genomen. Als het lastig blijkt om kinderen de ‘echte’ natuur in te krijgen, dan moet de natuur maar naar de kinderen komen door bijvoorbeeld een groenere leefomgeving in te richten en door groenere speelplekken te creëren. Hier zijn in Nederland gelukkig steeds meer inspirerende voorbeelden van te vinden, ook op kinderboerderijen!

Dit voorjaar presenteerde Kinderboerderij De Ulebelt in Deventer samen met de NUSO en Stichting Oase het boekje ‘Groen Speelplezier, Creatieve en praktische werkvormen in een natuurspeeltuin’. Het boekje is geschreven om een groenere speelplek optimaal te benutten: plekken die je ook steeds meer ziet bij kinderboerderijen. Het boek biedt volop speelse groene werkvormen om in je natuurlijke(re) speeltuin samen met de kinderen met, in en door de natuur te spelen; om samen op natuurontdekkingstocht te gaan en samen te zorgen voor hun omgeving.

De werkvormen zijn thematisch ingedeeld: van seizoenen, zintuigen, spelen en op onderzoek gaan tot tuinieren, bouwen en meewerken in je speeltuin. Vrijwel alle werkvormen zijn geschikt voor kinderen van zeven tot twaalf jaar. Bij sommige werkvormen staat een andere leeftijdsvermelding. Het zwaardere tuinwerk met gereedschappen is bijvoorbeeld minder geschikt voor de jongere kinderen. Er is op gelet dat de werkvormen op vrijwel allerlei soorten locaties uit te voeren zijn en dat geen ingewikkelde, dure of moeilijk verkrijgbare hulpmiddelen vereist zijn. Vaak vind je de benodigde spullen al in het keukenkastje!

Hieronder zijn enkele leuke voorbeelden uit dit boekje te vinden.

Muziek maken met wat je vindt

Kinderen maken graag geluid, en daar valt prima een muzikaal geheel van te maken! Laat de kinderen op zoek gaan naar van alles dat muziek/ geluid maakt in de speeltuin. Denk aan stokken die je tegen elkaar tikt of tegen boomstammen, prullenbakken; stenen etc, :stenen op elkaar tikken; ritselende takken/ blaadjes enz. Natuurlijk mag stemgeluid er ook bij. Laat de kinderen zoveel mogelijk natuurgeluiden verzinnen om te laten horen. Denk maar aan: vogelgefluit, wind en storm, piepmuisjes, stampend paard, zoemende bijen. Gaat het lukken om er een mooi orkest van te maken? Laat een van de kinderen dirigent zijn, een dirigeerstokje is vast te vinden in de speeltuin!

Tegenstellingen zoeken

Een speelse werkvorm om kinderen op een andere manier te laten kijken naar hun omgeving. Geef kinderen in tweetallen een bak om materiaal in te verzamelen. Bijvoorbeeld een eierdoos, omdat daar al tien vakjes in zitten. Laat elk duo voorwerpen uit de natuur zoeken die tegengesteld zijn. Bijvoorbeeld: glad/ ruw; kort/lang; zacht/prikkelig enz. Vertel de kinderen dat ze niet aan andere duo's laten zien welke tegenstelling ze zoeken. Laat na een kwartiertje de kinderen bij elkaar komen, zet alle dozen naast elkaar en laat de kinderen raden wat er gezocht is. Om de eierdozen vaker te gebruiken, kun je ze laten schilderen en aflakken door de kinderen.

Mierenpad

Stel je toch eens voor dat je zo klein zou zijn als een mier! Dan ziet de wereld er toch heel anders uit! Nodig de kinderen uit om te doen alsof ze een mier zijn. Laat ze op hun knieën of nog lager gaan zitten en goed om zich heen kijken. Wat zie je dan als mier aan bijzondere dingen? Een steen is al gauw een berg, en een muizenhol een heel diepe krater. Geef elk kind een paar mooi versierde satéstokjes om de leukste/ mooiste/ bijzondere plekjes te markeren. Laat ze nu een ontdekpad uitzetten alsof de ene mier aan de andere mier wil laten zien wat de leuke plekjes onderweg zijn. Bij markante punten plaats je een satéprikker. Met een eindje touw kun je de route laten aangeven. Kinderen kunnen na een tijdje aan elkaar hun safaripad laten zien. Met dit spel gaan kinderen opeens veel details zien.

Geef de kinderen wel de instructie mee, dat het pad niet te lang moet worden: 2 meter is al heel lang voor een mier! Laat ze elkaar vertellen wat ze onderweg allemaal zijn tegengekomen. Vaak gaan kinderen helemaal op in deze activiteit op micro-niveau!

Groen Speelplezier is een uitgave van NUSO i.s.m. Stichting Oase/Springzaad. Het boekje telt 90 pagina's met leuke activiteiten en is rijk geïllustreerd. Prijs: € 9,95 (plus €2,- portokosten). Te bestellen via: m.nelissen@ulebelt.nl

